

คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร
สาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย
ที่ สค ๖๐/๒๕๕๔

เรื่อง อุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของอำเภอห้วยทับทัน จังหวัดศรีสะเกษ
เกี่ยวกับการให้ผู้ใหญ่บ้านพ้นจากตำแหน่ง

ผู้อุทธรณ์ : นายสัมฤทธิ์
หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบ : อำเภอห้วยทับทัน จังหวัดศรีสะเกษ

อุทธรณ์เรื่องนี้ได้ความว่า นายสัมฤทธิ์ ผู้อุทธรณ์ อดีตผู้ใหญ่บ้านหนองลิมน้อย หมู่ที่ ๖ ตำบลห้วยทับทัน อำเภอห้วยทับทัน จังหวัดศรีสะเกษ มีหนังสือลงวันที่ ๑๘ และวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๓ ถึงนายอำเภอห้วยทับทัน ขอข้อมูลข่าวสารที่มีคำรับรองถูกต้อง กรณีอำเภอห้วยทับทัน มีคำสั่งให้ผู้อุทธรณ์พ้นจากตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน ได้แก่ ข้อกล่าวโทษ รายชื่อคณะกรรมการที่แต่งตั้ง รายชื่อที่รวบรวมถอดถอน วิธีการเพิ่มชื่อและลงชื่อถอดถอน บัญชีผู้มีสิทธิเลือกผู้ใหญ่บ้าน บัญชีผู้ใช้สิทธิเลือกผู้ใหญ่บ้านครั้งล่าสุด เอกสารนางสาวลำไยฯ และพวก ผลการสรุปคำกล่าวหา และเอกสารที่เกี่ยวข้องในการลงมติถอดถอนตั้งแต่เริ่มต้น เพื่อนำไปประกอบข้อมูลหลักฐานในการยื่นอุทธรณ์

อำเภอห้วยทับทันมีหนังสือ ที่ สค ๑๑๑๗/๓๖๑๑ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๓ ถึงผู้อุทธรณ์ แจ้งว่า ข้อมูลข่าวสารบางอย่าง เช่น ข้อกล่าวหา คำสั่งคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริง คำสั่งคณะกรรมการตรวจสอบลายมือชื่อ ได้เปิดเผยแก่ผู้อุทธรณ์ และปิดประกาศไว้ ณ ศาลาวัดบ้านหนองลิมน้อยแล้ว ข้อมูลข่าวสารบางอย่างพันกำหนดหวังเวลาที่จะเก็บรักษา เช่น รายชื่อราษฎรผู้มีสิทธิเลือกผู้ใหญ่บ้าน เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้พ้นระยะเวลาตามข้อ ๘๘ แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการเลือกผู้ใหญ่บ้าน พ.ศ. ๒๕๕๑ และข้อมูลข่าวสารบางอย่างการเปิดเผยอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของบุคคลหนึ่งบุคคลใด ตามมาตรา ๑๕ (๔) และ (๖) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐

ผู้อุทธรณ์จึงมีหนังสือลงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ อุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าว

คำวินิจฉัย ที่ สค ๖๐/๒๕๕๔

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดิน และการบังคับใช้กฎหมายได้พิจารณาคำอุทธรณ์ และเหตุผลในการไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของ อำเภอย้ายทับทัน ประกอบกับข้อมูลข่าวสารที่ขอให้จัดส่งมาแล้ว ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า ขณะผู้อุทธรณ์ ดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านหนองสนมน้อย นางสัมพันธ์ กับพวก ได้ร้องเรียนขอให้ผู้อุทธรณ์ออกจาก ตำแหน่ง โดยกล่าวโทษว่าบกร่องในหน้าที่และประพฤตินไม่เหมาะสมกับการเป็นผู้ใหญ่บ้าน จำนวน ๙ ข้อ อำเภอย้ายทับทันมีคำสั่ง ที่ ๒๓๔/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๓ แต่งตั้ง คณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริง ผลการตรวจสอบ คณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงมีความเห็นว่า ไม่ปรากฏหลักฐานเพียงพอที่จะสั่งให้ผู้อุทธรณ์ออกจากตำแหน่งได้ แต่ผู้อุทธรณ์มีความบกพร่องต่อ หน้าที่ไม่ถึงกับร้ายแรง เห็นสมควรว่ากล่าวตักเตือน อำเภอย้ายทับทันพิจารณาเรื่องการร้องเรียน ดังกล่าวแล้วเห็นว่าเป็นความต้องการของราษฎรบ้านหนองสนมน้อยที่จะให้ผู้อุทธรณ์ออกจากตำแหน่ง จึงดำเนินการเพื่อให้ราษฎรที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติ ลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ได้แสดงความจำนง ในวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๓ ปรากฏผลว่า ในจำนวนผู้มีสิทธิเลือกผู้ใหญ่บ้านทั้งสิ้น ๔๘๓ คน มีผู้ไปแสดงตนและลงลายมือชื่อรวม ๒๕๕ คน และมีผู้แสดงความประสงค์ให้ผู้ใหญ่บ้านออกจากตำแหน่ง ๒๕๔ คน ไม่ประสงค์ให้ออกจาก ตำแหน่ง ๑ คน อันเป็นจำนวนเกินกึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิเลือกผู้ใหญ่บ้าน อำเภอย้ายทับทันจึงมีคำสั่ง ที่ ๔๓๙/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๓ ให้ผู้อุทธรณ์พ้นจากตำแหน่ง

ในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย อำเภอย้ายทับทันมีหนังสือ ที่ สค ๑๑๑๗/๘๑๘ ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๔ แจ้งว่า

๑. อำเภอย้ายทับทันได้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังต่อไปนี้ให้แก่ผู้อุทธรณ์แล้ว

(๑) คำสั่งอำเภอย้ายทับทัน ที่ ๒๓๔/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๓ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริง กรณีร้องเรียนกล่าวโทษผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งในคำสั่งนี้ได้ระบุ ข้อกล่าวโทษไว้ด้วย

(๒) บันทึกสรุปข้อกล่าวหา

(๓) คำสั่งอำเภอย้ายทับทัน ที่ ๓๙๙/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบลายมือชื่อ

(๔) บัญชีผู้มีสิทธิเลือกผู้ใหญ่บ้าน ณ วันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๓

คำวินิจฉัย ที่ สค ๖๐/๒๕๕๔

(๕) บันทึกอำเภอย้ายทับทันลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๓ เรื่อง การเพิ่มชื่อ – ถอนชื่อ รายชื่อราษฎรผู้ร้องขอให้ผู้ใหญ่บ้านออกจากตำแหน่ง โดยข้อมูลข่าวสารรายการนี้ มีเอกสารของนางสาวลำไยฯ ซึ่งได้ยื่นคำร้องต่อนายอำเภอย้ายทับทัน ขอให้ถอดถอนผู้มีสิทธิเลือกผู้ใหญ่บ้านจำนวน ๒ คน จากบัญชีรายชื่อราษฎรผู้ร้องขอให้ผู้ใหญ่บ้านออกจากตำแหน่ง เนื่องจากเป็นพระภิกษุรวมอยู่ด้วย

๒. ข้อมูลข่าวสารรายการ บัญชีผู้ไปใช้สิทธิเลือกผู้ใหญ่บ้าน เมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ เนื่องจากได้พ้นระยะเวลาตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการเลือกผู้ใหญ่บ้าน พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๘๘ แล้ว อำเภอย้ายทับทันจึงไม่ได้เก็บรักษาไว้

๓. ข้อมูลข่าวสารที่ยังไม่ได้เปิดเผยแก่ผู้อุทธรณ์ คือข้อมูลข่าวสารดังต่อไปนี้

(๑) บันทึกอำเภอย้ายทับทัน ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๓ เรื่อง ผลการตรวจสอบลายมือชื่อกรณีราษฎรบ้านหนองสिमน้อย หมู่ที่ ๖ ตำบลห้วยทับทัน ร้องขอให้ผู้ใหญ่บ้านออกจากตำแหน่ง ตามมาตรา ๑๔ (๖)

(๒) หนังสือนางสัมฤทธิ์ฯ ลงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ เรื่อง ขอให้ผู้ใหญ่บ้านออกจากตำแหน่ง และบัญชีรายชื่อผู้เข้าชื่อร้องขอให้ผู้ใหญ่บ้านออกจากตำแหน่ง

(๓) เอกสารการประชุมของผู้เข้าชื่อร้องขอให้ผู้ใหญ่บ้านออกจากตำแหน่ง

(๔) บัญชีผู้แสดงตนเพื่อร้องขอให้ผู้ใหญ่บ้านออกจากตำแหน่ง

อำเภอย้ายทับทันเห็นว่า การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของบุคคลหรือคณะบุคคลหนึ่งบุคคลใด ตามมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง (๔) และ (๖) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เนื่องจากในปัจจุบันราษฎรบ้านหนองสिमน้อย หมู่ที่ ๖ มีความขัดแย้งกันค่อนข้างรุนแรง หากฝ่ายผู้อุทธรณ์ทราบว่าบุคคลใดเป็นผู้รวบรวมรายชื่อราษฎรในหมู่บ้านจนนำไปสู่การถอดถอนผู้ใหญ่บ้าน อาจเกิดความไม่สงบเรียบร้อยในหมู่บ้านได้ และอาจมีการทะเลาะวิวาทจนเกิดความไม่ปลอดภัยในชีวิตซึ่งกันและกัน

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดิน และการบังคับใช้กฎหมายพิจารณาแล้ว เห็นว่า ข้อมูลข่าวสารตามข้อ ๑ ในส่วนข้อกล่าวโทษ รายชื่อคณะกรรมการที่แต่งตั้ง รายชื่อที่รวบรวมถอดถอน วิธีการเพิ่มชื่อและลงชื่อถอดถอน บัญชีผู้มีสิทธิ

คำวินิจฉัย ที่ สค ๖๐/๒๕๕๔

เลือกผู้ใหญ่บ้าน เอกสารนางสาวลำไยฯ และพวก และผลการสรุปคำกล่าวหาขึ้น อำเภอย่อย
ห้วยทับทันได้เปิดเผยแก่ผู้อุทธรณ์แล้ว จึงมีข้อที่ต้องพิจารณาเฉพาะในส่วนข้อมูลข่าวสารตามข้อ ๒
บัญชีผู้ไปใช้สิทธิเลือกผู้ใหญ่บ้านเมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ และข้อ ๓ ข้อมูลข่าวสารที่ยังไม่ได้
เปิดเผยแก่ผู้อุทธรณ์ จำนวน ๔ รายการ

ข้อมูลข่าวสารตามข้อ ๒ อำเภอย่อยห้วยทับทันแจ้งว่าไม่ได้เก็บรักษาไว้ จึงเข้าลักษณะ
เป็นกรณีที่หน่วยงานของรัฐอ้างว่าไม่มีข้อมูลข่าวสารตามคำขออยู่ในความครอบครอง ซึ่งไม่อยู่ใน
อำนาจของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่จะพิจารณาวินิจฉัย หากผู้อุทธรณ์ไม่เชื่อ
ว่าข้ออ้างดังกล่าวเป็นความจริง อาจใช้สิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการเพื่อ
ขอให้ตรวจสอบได้ ตามมาตรา ๑๓ และมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ
พ.ศ. ๒๕๔๐

ส่วนข้อมูลข่าวสารตามข้อ ๓ นั้น การดำเนินการเพื่อให้ผู้อุทธรณ์ออกจากตำแหน่ง
ผู้ใหญ่บ้านหนองสนมน้อยได้เสร็จสิ้นแล้ว ผู้อุทธรณ์เป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยตรงในข้อมูลข่าวสารที่มีคำขอ
จึงเห็นสมควรเปิดเผยบันทึกอำเภอย่อยห้วยทับทัน ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๓ และหนังสือนางสัมพันธ์
ลงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ ให้ผู้อุทธรณ์ทราบได้ ส่วนบัญชีรายชื่อผู้เข้าชื่อร้องขอให้ผู้ใหญ่บ้าน
ออกจากตำแหน่งซึ่งเป็นเอกสารแนบท้ายหนังสือนางสัมพันธ์ เอกสารการประชุมของผู้เข้าชื่อร้องขอ
ดังกล่าว รวมทั้งบัญชีผู้แสดงตนเพื่อร้องขอให้ผู้ใหญ่บ้านออกจากตำแหน่งนั้น คณะกรรมการฯ
ได้พิจารณาความเห็นของอำเภอย่อยห้วยทับทันเกี่ยวกับความขัดแย้งของราษฎรบ้านหนองสนมน้อย
ประกอบกับหลักทั่วไปในการเลือกหรือเลือกตั้ง เห็นว่าบัญชีผู้ไปใช้สิทธิลงคะแนนเป็นข้อมูลข่าวสารที่
อาจเปิดเผยได้เพื่อตรวจสอบจำนวนผู้ใช้สิทธิและเพื่อความโปร่งใสในการจัดการเลือกหรือเลือกตั้ง
แต่การออกเสียงลงคะแนนของผู้ไปใช้สิทธินั้นต้องเป็นความลับ ข้อเท็จจริงตามอุทธรณ์ ในจำนวนผู้ใช้
สิทธิ ๒๕๕ คน มีผู้ประสงค์ให้ผู้ใหญ่บ้านออกจากตำแหน่ง ๒๕๔ คน ไม่ประสงค์ให้ออกจากตำแหน่ง
เพียง ๑ คนเท่านั้น ดังนั้น การเปิดเผยบัญชีผู้แสดงตนในกรณีนี้จะทำให้ทราบว่ามีผู้ใดบ้างที่ประสงค์
ให้ผู้ใหญ่บ้านออกจากตำแหน่ง อันทำให้การออกเสียงลงคะแนนของผู้ใช้สิทธิไม่เป็นความลับ เมื่อ
พิจารณามาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ โดยคำนึงถึงการ
ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะ และประโยชน์ของเอกชนที่
เกี่ยวข้องประกอบกันแล้ว จึงเห็นสมควรไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าว

คำวินิจฉัย ที่ สค ๖๐/๒๕๕๔

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย จึงมีคำวินิจฉัยให้อำเภอห้วยทับทันเปิดเผยข่าวสาร พร้อมทั้งให้สำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องแก่ผู้อุทธรณ์ ดังนี้

๑. บันทึกอำเภอห้วยทับทัน ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๓

๒. หนังสือนางสัมฤทธิ์ฯ ลงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ เว้นแต่บัญชีรายชื่อผู้เข้าชื่อร้องขอให้ผู้ใหญ่บ้านออกจากตำแหน่ง ซึ่งเป็นเอกสารแนบท้าย

ส่วนข้อมูลข่าวสารอื่นนอกจากนี้ให้ยกอุทธรณ์

นายชัยรัตน์ มาประณีต

หัวหน้าคณะที่ ๒

พลเอก สุพิทย์ วรอุทัย

กรรมการ

นางธิดา ศรีไพพรรณ

กรรมการ

นายพูลประโยชน์ ชัยเกียรติ

กรรมการ

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ เทพ หิมะทองคำ

กรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปราโมทย์ ประจนปัจจนึก

กรรมการผู้รับผิดชอบสำนวนอุทธรณ์

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

วันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๔